

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Impedimentis Matrimonii, Usu Et Divortio

Bosco, Jean a

Lovanii, 1685

Concl. III. Affinitas dirimit jure Ecclesiastico usque ad quartum gradum ex copula licitâ, ad secundum tantùm ex illicitâ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73448)

ne quis sibi sub conjugij nomine sociare præsumat relictam patris, filiam uxoris, relictam fratris, sororem uxoris, &c.

79. Hanc putat Pontius esse apertissimam.

Quid apertius? Clamat Pontius lib. 7. cap. 34. n. 6. Ecce vult manere ejusmodi conjugia in infidelitate contracta, & non dissolvi. Ergo gradus affinitatis inter vitricum & privignam, inter privignum & novercam, relictam fratris, aut sororem uxoris, non dirimit naturali jure. Imò & eos, qui ignorantia legum Ecclesiasticarum ea Matrimonia contraxerunt, idem Concilium statim decernit non separandos. Non videntur ista nostri Theologi, sicut neque ea, quæ adduxi pro Matrimonio fratrum: undè non mirum, si ex antiquæ doctrinæ ignorantia in varia placita distrahantur. Hæc ille.

Nos præced. Sect. Conclus. 2. non solum vidimus ista & alia, quæ adduxit Pontius pro Matrimonio fratrum, sed etiam dispeximus, seu penitus introspeximus, & quomodo intelligi possint, aut debeant, diximus.

80. Resp. Ioan. Pontij ad D. Concil. & similia.

Vidit & ista Ioan. Pontius in suo Cursu Theologico disp. 49. n. 76. ubi ad D. Concil. Aurelianense 3. & alia similia, Respondet: fuisse Concilia Provincialia; & quamvis (inquit) non declaraverint Matrimonia facta fuisse irrita; indè non sequitur, quin reverà irrita fuerint, licet Concilia illa permiserint illa in bona fide contrahentium, quod non est idem, ac judicare quòd fuerint valida; multa enim illicita & invalida quandoque permitti expedit.

Opponit Concil. Arvernense,

Sed & Concilium Arvernense celebratum sub Vigilio Papa anno sequente post illud Concilium Aurelianense ait, eos, qui contrahunt in tali gradu, v. g. privignum & novercam, non solum auctoritatem legis Divinæ, sed etiam jura naturæ ausu sacrilegò perrumpere.

81. Et dictum S. Albin.

Et hinc S. Albinus Andegavensis Episcopus, qui Concilio illi Aurelianensi interfuit, cum, quos excommunicaverat ob talia Matrimonia, absolvere deberet ex decreto istius Concilij, alloquens idem Concilium: *Esti, inquit, ad imperium vestrum ego signare compellor, dum vos causam Dei recusatis defendere, ipse potens est vindicare, ut habetur apud Surium in ejus vita I. Martij.* Hæc Ioan. Pontius post Ysambertum disp. in 3. part. D. Tho. to. 3. de Sacramento Matr. disp. 9. a. 12. n. 5. & 6.

Ysambertus.

Surius.

Binius.

Ego apud Surium non inveno illa verba, quamvis & Binius to. 2. Concil. in notis ad D. Concil. Aurelian. ea producat ex actis Albin apud Surium. Ad summum probant illum S. Episcopum in hac fuisse sententia, alijs Episcopis nobiscum sententibus.

Igitur Theologi nostri viderunt istud Concilium, & mature expenderunt. Sed enim, quærit aliquis, Basil. Pontius mature expenderit communem sententiam Theologorum, quæ negat ignorantiam, tam juris, quam facti, excusare ab irritatione actus, dummodo irritatio non sit penalis?

82. Ignorantia

Docet ipse lib. 5. cap. 6. n. 18. Decretum Trid. irritans Matrimonium clandestinum Bosco de Matr. Pars II.

ligare Ignorantes; cum, inquit, reddatur inhabilis persona, quod nullà ignorantia suppleri potest, ut constat in materia Sacramentorum, & alijs contractibus. Quamvis enim à pœna liberet ignorantia, non tamen reddit actum validum, ut probat textus in cap. 1. de Concess. præb. in 6. ibi. *Sive ignoranter, sive non, non valebat.* Non enim per ignorantiam ponitur, quod abstulit inhabilitas. Sic Basil.

non excusat ab irritatione, quæ non est penalis.

Unde puto ego, si hodie contraheretur Matrimonium cum affine in gradu ab Ecclesia prohibito & irritato, cum ignorantia facti aut juris etiam invincibili, taliter conjunctos separandos esse, tamquam invalide conjunctos, supposito, quòd prius fuissent baptizati, quidquid videatur dicere decretum Concil. Aurel.

Rogas: qui sint gradus affinitatis, ab Ecclesia prohibiti & irritati? Responsio erit.

CONCLUSIO III.

Affinitas dirimit Matrimonium jure Ecclesiastico usque ad quartum gradum ex copula licita, ad secundum tantum ex illicita.

Antiquis triplex erat affinitatis genus; Matrimonij contractum subsequenter irritans; hodie autem solum primum vim habet, ut liquidò constat ex cap. Non debet, 8. de Consanguin. ibi: *Cum ergo prohibitiones de conjugio in secundo & tertio affinitatis genere minime contrahendo, & de sobole suscepta ex secundis nuptijs cognationi viri non copulanda prioris, & difficultatem frequenter inducant, & aliquando periculum variant animarum: cum cessante prohibitione, cesset effectus; constitutiones super hoc editas sacri approbatione Concilij revocantes, præsentis constitutione decernimus, ut sic contrahentes de cætero liberè copulentur.* Ita Innoc. 3. in Concil. Generali Later. c. 50.

83. Hodie solum unum genus affinitatis dirimit, ex consangu.

Ubi Gloss. verb. In secundo & tertio, sic ait: *Ut melius intelligas hanc litteram, videas quid sit Triplex est primum genus affinitatis, quid secundum & tertium genus affinitatis. Primum, secundum & tertium invenire debes per hanc regulam: Persona addita persona per carnis copulam mutat genus, sed non gradum: genus, dico, attinentia; v. g. Ego & frater meus sumus consanguinei in primo gradu consanguinitatis, frater meus duxit uxorem; illa est persona addita persona per carnis copulam; illa mutat genus attinentia, id est, alio genere attinentia attinet mihi, quam frater meus; quia ille est mihi consanguineus, & illa est mihi affinis, sed non mutat gradum, quia sicut frater est mihi consanguineus in primo gradu, sic & illa, mediante fratre meo, est mihi affinis in primo gradu prima affinitatis.*

84. Triplex est genus affinitatis.

Ergo si vis habere primum genus affinitatis, adde per carnis copulam alicui de tua consanguinitate aliquam personam, & illa persona est affinis omnibus consanguineis. vni sui in primo genere

genere affinitatis. Et hoc genus tantum hodie prohibitionem habet: unde mortuo viro illius mulieris, puta fratre tuo, illa non potest habere aliquem de consanguinitate viri sui: ergo patet, quod omnes consanguinei & consanguinea uxoris mea sunt mihi affines in primo genere affinitatis.

85. Secundum genus.

Si vis habere secundum genus affinitatis, adde personam per carnis copulam primo generi hoc modo. Uxor fratris mei est mihi in primo genere affinitatis: mortuo fratre meo, adde illi alium virum, & ille erit mihi affinis in secundo genere affinitatis, & ille secundum antiqua jura, mortua illa, non poterat accipere aliquam de consanguinitate prioris mariti, usque ad quartum gradum. Et de isto secundo genere habes 35. q. 3. De propinquis, sed hodie non prohibetur, ut hic dicitur.

Tertium genus.

Si vis habere tertium genus, adde personam personam per carnis copulam secundo generi, & sic habes tertium genus: v. g. Sejus fuit maritus relictae fratris tui, mortua illa relicta, maritus ejus, qui est tibi in secundo genere, accipit aliam, illa est tibi in tertio genere, & illa olim mortuo viro suo, non poterat copulari alicui de consanguinitate tua, cum illa esset tibi & consanguineis fratris tui in tertio genere, usque ad secundum gradum. De hoc genere habes 35. q. 3. Porro.

86. Primum genus contrahitur tantum ex una parte.

Et primum genus contrahitur tantum ex una parte; secundum & tertium genus quandoque ex una parte, ut in predictis exemplis, quandoque ex utraque parte, ut in uxoribus duorum fratrum, quae sunt inter se in secundo genere ex utraque parte apposto, altero fratre mortuo, si illa copulatur alteri, ille erit in tertio genere uxori alterius fratris.

Quare sic vocentur.

Primum genus dicitur: quia primo emanat de consanguinitate, vel quia una persona mediante contrahitur. Secundum dicitur, quia secundo loco emanat post primum, vel quia duabus personis mediantibus. Tertium, quia in tertio loco, vel quia tribus personis mediantibus emanat. Sic intellige quod hic dicitur. Hucusque Glossa. Quam totam volui describere, quia notabilis est, & rem, de qua agitur, optime explicat.

87. Hodie affinitas non transit in alterum.

Itaque hodie affinitas non transit in alterum. Dicendum (inquit Doct. Seraphicus sup. q. 2.) quod secundum veritatem, & secundum tempus praesens, affinitas non generat affinitatem, ut qui est affinis affini, vel qui est junctus carnaliter cum aliqua, per hoc efficiatur affinis affinibus suis; imo solum consanguineis; nec surgit affinitas ex consanguinitate & affinitate, sed solum ex consanguinitate & carnis commixtione.

Nulla est affinitas inter consanguineos mariti & uxoris.

Quare hodie (inquit Sanchez sup. disp. 67. n. 2.) consanguinei uxoris efficiuntur affines mariti, & econtra; at inter consanguineos mariti & consanguineos uxoris nulla prorsus est affinitas, nec inter affines oritur aliud vinculum cum quacumque alia persona. Unde filia uxoris ex alio Matrimonio habita, aut ex fornicatione cum altero, potest nubere filio aut fratri viri, & duae sorores possunt nubere duobus fratribus.

88. Habetur c. 5. de Consang. ibi. Super eo igitur, quod pater & filias cum matre & filia, & duo cognati cum duabus

consang.

consang. ibi. Super eo igitur, quod pater & filias cum matre & filia, & duo cognati cum duabus

cognatis, avunculus & nepos cum duabus sororibus contrahunt Matrimonia, taliter tibi duximus respondendum; quod licet omnes consanguinei viri sint affines uxoris: inter consanguineos tamen uxoris & viri, ex eorumdem scilicet viri & uxoris conjugio, nulla prorsus affinitas est contracta, propter quam inter eos Matrimonium debeat impediri.

Rationem dat Glossa verb. Impediri, dicens: Affinitas enim contracta inter consanguineos viri, & uxorem ipsius, non transit ad consanguineos uxoris, nec e converso; unde possunt legitime copulari.

Item potest quis legitime copulari uxori relictae a propria uxoris fratre. Item diversis temporibus potest quis plures foeminas uxores sibi accipere, quae cum pluribus fratribus Matrimonium contraxerant. Ut Ioanna & Maria nupsere duobus fratribus, potest Petrus Ioannam viduam effectam ducere, & ea mortua Mariam. Quod nulla hodie ex ea affinitate conjunctio pullulet. Sic alij citatis, docet Covar. 4. decret. 2. p. c. 6. §. 7. n. 6. contra Ioan. Andr. & Innoc. qui in his casibus videntur prohibitionem Matrimonij adhuc admittere, sed sine sufficienti fundamento.

His praemissis, venio ad Conclusionem nostram, & dico: quamvis jure antiquo interdicitur foret ac irritum Matrimonium, cum alterutrius conjugis consanguineis, sicut cum propinquis, usque ad septimum gradum, & ita usque ad illum extenderetur affinitas: ut constat ex cap. Nullum, & cap. Equaliter, quae sunt ex Julio Pontifice, 35. q. 3. At restricta est hodie ad quartum gradum per d. cap. Non debet, de Consang. ibi: Prohibitio quoque copulae conjugalis, quartum consanguinitatis & affinitatis gradum de cetero non excedat: quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest absque gravi dispendio hujusmodi prohibitio generaliter observari.

Porro rationes hujus prohibitionis seu impedimenti, sunt eadem, quas Sect. praeced. attulimus de prohibitione graduum eorumdem consanguinitatis, ut docet S. Bonav. sup. q. 3. in corp. hisce verbis: Dicendum, quod affinitas impedit Matrimonium, sicut habetur extra de Consang. & hoc intelligendum est de affinitate, quae praecedit Matrimonij contractionem, non de ea qua supervenit. Si enim praecedat, impedit contrahendum, & dirimit jam contractum; quia facit personam illegitimam, secundum eundem modum & per easdem rationes, per quem modum & per quas rationes facit consanguinitas. Si autem sequatur Matrimonium, non potest ipsum dissolvere, cum sit vinculum insolubile.

Notat autem Sanchez sup. n. 3. Quamvis nec in antiquiore jure, dum extendebatur ad septimum gradum, nec in noviori restringente ad quartum; mentio fiat de affinitate ex copula illicita, sed de orta ex conjugali; nec jus invenitur explicans in illa gradum: at, inquit, cum ex jure Canonico constat ex copula illicita oriri affinitatem, sicut ex licita cap. Discretionem, de Eo qui cogn. consang. jure optimo univ. Doctores, consuetudine sic explicante, actiur.

89. Alij cum in quibus hodie affinitas non dicitur.

90. Hucusque restricta est affinitas ad 4. gradum.

91. Rationes hujus impedimenti. S. Bonav.

Affinitas ex copula illicita extenditur ad eundem gradum ex jure antiquo.

metiuntur gradum affinitatis ex copula illicita, juxta gradum ortæ ex licita, & utramque ad eundem gradum extendunt, attento jure antiquo.

92.
Per Trid.
restricta est
ad 2. gra-
dum.

Et ita supponit fuisse Trident. Sess. 24. de Matr. cap. 4. dum affinitatem ortam ex fornicatione restringit ad secundum gradum, dicens: Præterea sancta Synodus eisdem & alijs gravissimis de causis adducta, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractum inducitur, & Matrimonium postea factum dirimit (cap. Quadam, cum multis seq. 32. q. 7. & toto tit. de eo qui cognovit. conlang.) ad eos tantum, qui in primo & secundo gradu conjunguntur, restringit: in ulterioribus vero gradibus statuit, hujusmodi affinitatem Matrimonium postea contractum non dirimere.

Cumque Concilium non distinguat inter gradus lineæ rectæ & transversæ, neque nos distinguamus, sed de utriusque intelligamus. Proinde qui fornicariè aliquam cognovit, nequit contrahere vel cum matre ejus, vel avia, vel forore, vel filia sororis, cum alijs consanguineis poterit contrahere non solum validè, sed etiã licitè.

93.
In ulterio-
ribus gradi-
bus etiam li-
citur est
contrahere,
ex Bulla Pij
5.

Patet ex quadam declaratione Pij. V. quæ incipit: Ad Romanum Pontificem (& habetur apud Cherubinum sub bullâ 14.) ubi §. 1. sic ait Pontifex: Sanè postquam ex eo, quod Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proveniens, per quod non solum Matrimonium contrahi prohibetur, sed etiam postea factum dirimitur, ad eos tantum restrinxit, qui primo & secundo gradu conjunguntur, in ulterioribus vero gradibus statuit, Matrimonium postea factum non dirimi, à pluribus Christi fidelibus, ut accepimus, est dubitatum, an licet in ulterioribus gradibus hujusmodi Matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen juxta antiquos Canones contrahi prohibeatur.

Ratio dubi-
tandi.

Ratio ergo dubitandi erat, quod antiqui Canones non solum dirimebant tale Matrimonium, sed etiam prohibebant seu impediabant. Concilium autem solum videtur auferre seu restringere irrationem, dum ait: Statuit, hujusmodi affinitatem Matrimonium postea contractum non dirimere. Et à jure veteri non sit recedendum, nisi quatenus à jure novo corrigitur, l. Præcipimus, C. de Appellat.

94.
Declaratio
Pontificis.

Nihilominus, quia totum pendet à voluntate Concilij seu Ecclesiæ, Pius V. sup. §. 2. eam declaravit verbis sequentibus: Et ut propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac Matrimonij libertati, quantum cum Deo possumus, consulere volentes, Declaramus & Apostolicâ auctoritate decernimus, nullum hodie impedimentum remanere, quo minus in ulterioribus gradibus hujusmodi liberè & licitè Matrimonium contrahi possit.

Quod decretum (inquit Sanchez sup. n. 4.) merito utitur verbo: Declaramus, quasi non sit novum jus, sed declaratio Decreti Tridentini, quasi reverà ipsum voluerit auferre prorsus prædictum impedimentum, licet verbis limitatis videatur uti.

95.

Et ratio est: quia omne impedimentum dirimens ex eo solum habet impedire, quod diri-

Bosco de Matrim. Pars II.

mat (cum impedimentum dirimens sit eminenter impediens) & proinde cum tollitur impedimentum, quatenus est dirimens, tollitur etiam quatenus impedit. Quare nec affinitas ex fornicatione dirimit aut impedit sponsalia subsequentia, aut præcedentia ultra secundum gradum. Quia eadem solâ ratione, quâ impedit Matrimonium, impedit sponsalia: si ergo illud non impedit ultra secundum gradum, nec etiam impedit hæc. Ita Sanchez, & Alij ab ipso citati, qui referunt sic declarasse Cardinales.

Insuper declaravit Pius. V. per præfatum decretum Trident. restrictam fuisse affinitatem, quæ orta fuerat antè Trid. usque ad quartum gradum, Bullâ sup. allegatâ, Declar. 1. ubi §. 1. sic lego: Et insuper cum in eisdem decretis statuatur, affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis solummodo attendi debere, qui primo, vel secundo affinitatis gradu conjunguntur, ab aliquibus pariter dubitetur, an Matrimonia inter personas, quæ antè confirmationem dicti Concilij, tertio, vel ulteriori hujusmodi affinitatis gradu conjuncti erant, post confirmationem dicti Concilij absque dispensatione Apostolicâ contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant. Ecce dubium.

Sequitur ejus declaratio per sequentia verba, quæ habentur §. 3. Et similiter Matrimonia, post confirmationem Concilij absque dispensatione Apostolica sequuta, & quæ de cetero sequuntur inter personas, quæ antè dictam confirmationem, affinitatem (infra secundum gradum ex fornicatione provenientem contraxerant, propter hujusmodi affinitatem dirimi non debere, sed valida & efficacia existere declaravit.

Cæterum cum verba Trid. propriè sint intelligenda, nisi aliquid obstet, & verba exprimant affinitatem ex fornicatione contractam, liquet profecto, affinitatem ortam ex copula matrimoniali non esse hic restrictam; sed hodie dirimere Matrimonium usque ad quartum gradum, ex d. cap. Non debet. Enimverò fortius est vinculum affinitatis ex copula conjugali, sed & publicum; at verò affinitas ex fornicatione sæpè occultè contrahitur, & causat, quàmvis per accidens, potiùs odium, quàm amicitiam; cum tamen affinitas ex copula conjugali semper causet amicitiam inter affines. Ergo ex restrictione unitas non benè infertur restrictio alterius; quia rationes jam enumeratæ, propter quas una est restricta, non militant in altera. Et ita tanquam rem certissimam docent Omnes, inquit Sanchez sup. n. 5.

Sed dicit aliquis: si verba Tridentini propriè sint intelligenda: ergo nomine fornicationis hic accipienda venit sola fornicatio simplex, ut distinguitur contra adulterium, stuprum, incestum, &c. Nam, ut ait Gratianus 35. q. 1. cap. 2. Aliud est fornicatio, aliud stuprum, aliud adulterium, aliud incestus, aliud raptus. Ergo affinitas, quæ oritur ex stupro, adulterio, &c. non erit hic restricta ad secundum gradum; maximè cum hoc decretum sit correctorium juris antiqui, & propterea potiùs restringendum, quàm extendendum.

Probatur
ratione.
Sanchez.

96.
An etiam
restricta
fuerit affini-
tas, orta
antè Trid.

Pius 5. de-
claravit.
quod sic.

97.
Affinitas ex
copula ma-
rimoniali
non est re-
stricta per
Trid.

98.
Quid in-
telligatur
hic per for-
nicationem.

Verum

H h 2

Videtur, quod omnis illicitus concubitus.

Verum enimvero mens Trident. videtur fuisse, ut fornicatio acciperetur genericè, prout omnem illicitum concubitus complectitur (quod, inquit Sanchez sup. n. 6. in sacris Literis valde frequens est, ut Tobia 4. *Attende tibi fili mi ab omni fornicatione.* Et ad Ephes. 5. ad Coloss. 3. Actor. 15.) quia in omni copula illicita procedit ratio movens Trid. ad prædictam restrictionem; nempe ex ea non oriri tam arctam vinculum amicitiae, & persæpe potius oriri odium, quam amicitiam, ac communiter ignorari, ut proinde multa damna pullularent ex eo impedimento, nisi restringeretur.

99. *Est tamen in Sanchez. Et placet Auctori.*

Atque hæc sententia nobis placet post Sancti supra & Alios, quos citat, estq; communis; quæ utique magis firma esset, si Concilium dixisset: *Ex omni fornicatione*, sicuti Tobia 4. dicitur: *Ab omni fornicatione*; quia in omni alia copula illicita, ex qua nata est sequi generatio, semper invenitur fornicatio, id est, copula cum non sua, cui superadditur alia malitia, scilicet injustitiæ, sacrilegij, &c. per quam talis copula constituitur in certa specie luxuriæ, distincta à simplici fornicatione. Sed hæc malitia superaddita impertinens est ad affinitatē, quæ oritur ex copula, & ideo ejus non debuit fieri expressa mentio.

100. *Objeccio solvitur.*

Nec obstat, quod sup. dicebatur: hoc decretum esse correctorium, adeoque strictè interpretandum; quippe ex altera parte reducit Matrimonium ad statum naturalem; ac proinde in quantum Matrimonio favorabile, latè intelligendum est.

Adulterij, stuprum &c. sunt proprie fornicatio.

Et aliudè adulterium, stuprum, &c. sunt proprie fornicatio, quamvis non sola, ut jam dictum est; sicuti homo est proprie animal, & brutum est proprie animal, sed distinctæ speciei, propter distinctam speciem differentiam, rationalitatem scilicet & irrationalitatem, per quam animal contrahitur ad certam speciem. Simili ergo modo, non planè eodem, fornicatio se habet comparatione facta ad stuprum, adulterium, &c. & ideo quod dicitur de fornicatione, dictum censeri debet de stupro, adulterio &c. in quibus tota ratio fornicationis invenitur. Sicuti quod dicitur de animali in genere, v. g. animal est sensitivum, etiam intelligitur dictum de homine & bruto, in quibus tota ratio animalis reperitur.

101. *An sit simplex fornicatio, si quis copuletur affini extra gradus prohibitos.*

Sed cum hæc satis consistat, dubitatur equidem, an sit incestus, an verò simplex tantum fornicatio, si quis copuletur consanguineæ intra tertium gradum ejus, cum qua prius idemmet fornicatus fuerat, id est, affini ex fornicatione, in tertio vel ulterioribus gradibus; & idem quæri potest de accessu ad affinem ex copula conjugali in quinto & ulterioribus gradibus. Cum enim in eis gradibus ablata sit prohibitio Matrimonij, ita ut non solum valeat, sed etiam liceat Matrimonium, videtur etiam ablata tota malitia irreverentiæ, quæ antè oriebatur ex sola illa prohibitione. Ita tamquam certam docet Sanchez sup. n. 8.

Pars affirmans probatur ex Sanchez.

Ducor, inquit, quia nullibi reperitur specialis prohibitio accessus ad affines, sed tantum est incestus ac specialiter prohibitus, eo quod inter il-

los interdicitur Matrimonium ob reverentiam affinibus debitam, quæ etiam ratio invenitur in copula illicita; & ideo tota prohibitio copulæ promanat à Matrimonij prohibitione, estque illi accessoria. Ergò cessante Matrimonij prohibitione, cessat tamquam accessoria prohibitio copulæ specifica, ac proinde accessus ille non erit incestus, sed simplex fornicatio. Hæc ille.

102. *Objeccio.*

Sed enim, dicit aliquis: hoc est quod quaeritur, utrum prohibitio copulæ promanet à prohibitione Matrimonij, eique sit accessoria, an verò econtrà; nam ideo videtur prohiberi Matrimonium, quia ipsum de se ordinatur ad copulam, quæ est contrà reverentiam debitam affinibus, adeoque principaliter videtur esse prohibita copula. Cur ergò fieri nequeat, ut liceat Matrimonium, & per consequens copula conjugalis, & non liceat copula fornicaria, & illicita turpes, cum totum motivum prohibitionis in eis reperitur, scilicet reverentia debita affinibus?

Responsio.

Respondeo: non satis clarè video, quin Ecclesia ita potuisset facere, nempe specialiter prohibere omnem copulam inter affines, & auferre prohibitionem circa copulam conjugalem, manente prohibita fornicatione. Sed quod potuit facere, unde constat fecisse?

103. *Impugnatur.*

Ex Trid. inquis, Sess. 24. cap. 4. ubi non prorsus abstulit affinitatem ex fornicatione consurgentem, sed eam restrinxit ad secundum gradum, in quantum obstat Matrimonio contrahendo, propter justissimas causas, ne scilicet sæpius ex ignorantia invalidè contraheretur Matrimonium, quod in casu proposito non habet locum. At limitata causa limitatum producit effectum. Maxime, cum id decretum sit correctorium.

Et sanè, etsi expediat Matrimonij impedimenta restringi; sic enim reducit Matrimonium ad suum pristinum statum: at non licet ampliare licentiam admittendi delicta: quæ utique ampliaretur, si jam ultra secundum gradum illius affinitatis non esset incestus punibilis.

104. *Solutio Sanchez.*

Respondet Sanchez sup. cum pendeat, eum accessum esse incestum, ex prohibitione Matrimonij, eo ipso quò hæc cessat, cessat quoque incestus ratio: undè non dicenda est illa limitata causa respectu effectus impediendi Matrimonij, ita ut excludat tolli simul rationem incestus; quia hic effectus pendet in fieri & conservari à priori. Nec obstat: si quispiam ob suam malitiam inde peccandi liberius ansam sumat: quia id non intendit Ecclesia, Sic ille.

Replica.

Audio reponentem: hoc quaeritur, an pendeat hic effectus in fieri & conservari à priori. Et ex quo probatur, quod pendeat, cum Ecclesia posset prohibere eum independentè à priori.

105. *Probatur Ecclesiam non prohibuisse omnem accessum ad affines, ex Sanchez.*

Respondetur, quia non constat, eum sic prohibuisse, vel ostendatur, ubi specialiter prohibuerit omnem accessum ad affines. Imò non prohibuisse probatur: quia jure communi impediatur Matrimonium usque ad septimum consanguinitatis & affinitatis gradum, & postea restricta est consanguinitas & affinitas ad quartum gradum; di. cap. Non debet; & universi fatentur, jam accessum ultra quartum gradum ad

ad consanguineos & affines non esse incestum : cum tamen textus d. cap. *Non debet*. nihil dicat de incestu ; sed tantum non prohiberi deinceps Matrimonium ultra quartum gradum ibi : *Prohibitio quoque copule conjugalis quartum consanguinitatis & affinitatis gradum de cetero non excedat*. Ergo ut accessus ad affines ex copula fornicaria non fit incestus ultra secundum gradum, satis est, ut ultra eum fit jam sublata ea affinitas ad effectum impediendi Matrimonium. Ita Sanchez sup.

106. Sed contra : affinis non solum prohibetur Matrimonium, sed quæcumque copula, cap. 7. 35. q. 2. & 3. *Nulum in utroque sexu permittimus ex propinquitate sui sanguinis, vel uxoris, usque ad septimum generis gradum, uxorem ducere, vel incesti maculam copulari*. Et cap. 8. ead. incestuosus dicitur : *Qui ex propria consanguinitate aliquam, aut quam consanguineus habuit, concubitu polluerit, aut duxerit uxorem*. Ergo affinis æque principaliter prohibetur copula fornicaria ac Matrimonium. Ergo ex ablatione prohibitionis Matrimonij, non sequitur ablatio prohibitionis copule fornicariæ.

Propter quam Pet. Ledes. censet oppositum probabile. Et ideo, teste Sanchio sup. n. 7. hanc partem censet probabilem Petrus de Ledesma de Matr. q. 55. a. 3. dub. 5. & ipsemet in sum. Sacram. ubi de Sacramento Pœnit. c. 19. fol. 630. vers. *Hæc de advertit*, tantum appellat valde probabilem contrariam sententiam, quasi hanc quæque probabilem reputet. Et Azebedo lib. 2. recapit. tit. 20. lib. 7. n. 42. in fine, quæstione hac utrimque disputatâ, anceps manet, ac cogitandum relinquit.

107. Et ego anceps maneo, ac cogitandum relinquo, quid responderi possit ad ultimam instantiam. Et cum intellexero responsionem, dubium deponam. Interim si verum est, quod affirmat communissima sententia, Ecclesiâ non contradicente, sed potius approbante, aut certe dissimulante, accessum ultra quartum gradum ad consanguineos & affines ex copula conjugali, non amplius esse incestum ; dico sine hæsitatione, accessum ultra secundum gradum ad affines ex copula fornicaria, amplius non esse incestum ; quia nullam reperio disparitatem. Et totum pendet à mente Ecclesiæ, quæ, ut homines magis avertentur à fornicatione cum affinis, potuit unam prohibitionem relinquere, sive unum prohibere, & non aliud.

Ecclesia videtur favere priori sententia. Cum autem sciat communiter doceri, ablatâ prohibitionem Matrimonij, etiam ablatam esse prohibitionem fornicationis, & non contradicat, cum facile posset contradicere, signum magnum est, eam consentire in sublacionem utriusque prohibitionis, sive non prohibuisse fornicationem, nisi dependenter seu accessorie ad prohibitionem Matrimonij. Et ratio aliqua potest esse, quia eadem irreverentia invenitur in copula conjugali, & fornicariâ ; si ergo illam in casu proposito amplius noluit esse prohibitam, neque hanc videtur voluisse prohibere.

108. Et consequenter videtur dicendum : si duo consanguinei, vel affines post obtentam dispensationem ad ineundum Matrimonium, ita ut de

facto dispensati sint per ordinarij, cui Pontifex (uti fieri solet) commisit, ut, si preces veritate nitantur, dispense, si, inquam fornicentur, eum accessum non esse incestuosum. Tum (inquit Sanchez sup. n. 9.) propter doctrinam, quam tradunt Cajetanus sum. verb. *Incestus*, initio, & ibi Armilla initio, Vega secundo to. sum. c. 5. cal. 1. initio, ubi dicunt, incestum esse, quando inter consanguineos & affines fit commixtio absque dispensatione Matrimoniali. Quæ cum hic adsit, manifestè non erit incestus. Tum etiam, quia n. præced. probavi, jure communi tantum tolli alios consanguinitatis & affinitatis gradus, ad effectum non impediendi Matrimonium, & non posse esse incestum, ablatâ Matrimonij prohibitionem. Quæ æquè tollitur quoad hos per specialem dispensationem, sicut quoad omnes per legem generalem. Ita Sanchez.

Puto ego, quod Cajetanus fortè nunquam cogitaverit de hoc casu ; sed dixit incestum esse, quando fit commixtio absque dispensatione matrimoniali, id est, extrâ legitimum conjugium, quod præsupponit talem dispensationem. Et similiter intelligi possent Armilla & Vega, scilicet nihil aliud velle, quàm commixtionem inter affines non esse peccatum mortale, quando fit inter affines legitime conjunctos ex dispensatione Papæ. Quidquid sit de mente horum Auctorum, si verum est, ablatâ prohibitionem Matrimonij, non posse esse incestum, perinde videtur, sive generaliter per legem, sive specialiter per dispensationem auferatur.

Cæterum bene notandum, quod ait Cajet. sup. sicut ad incestus crimen spectat, etiam sine opere consensus in consanguineam seu affinem ; ita ad incestus speciem spectant impudicitia, & carnales commixtiones impuberum personarum, si consanguinitate aut affinitate sunt junctæ ; quoniam & sunt hujusmodi actus ut via ad consummatum incestum, & multò propinquius quàm cogitationes ad incestum ordinantur, quantum in se est, consummandum, licet ex impotentia ætatis non consummetur. Hæc ille.

Quæro autem ego, utrum ex dictis hæctenus de hoc impedimento rectè inferatur ; infidelem post Baptismum invalidè contrahere cum sorore uxoris, aut concubinæ ? Resolutio hujus quæstionis erit

CONCLUSIO IV.

Infidelis post Baptismum invalidè contrahit cum sorore uxoris, aut concubinæ.

Hæc Conclusio rectè inferitur ex dictis Conclus. 1. ubi cum Regio probabiliter sustinui, non solum affinitatem ortam ex copula conjugali, sed etiam provenientem ex copula fornicaria, esse vinculum naturale, contra Sanchium qui negat affinitatem ex copula fornicaria esse vinculum naturale, secus ex copula conjugali. Undè hic Auctor, quàmvis admittat

H h 3 primam

finis post obtentam dispensationem ad Matr. fornicentur. Negat Sanchez.

An etiam Cajet. Armilla & Vega.

109. *An immunitas inter personas affines impubes sint incestus, ex Cajet.*

110. *Ex copula fornicaria ortum vinculum naturale.*

An sit incestus, si af-